

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi määräaikaista maatalouden ja vesiviljelyn kustannuksista

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi määräaikaista maatalouden ja vesiviljelyn kustannuksista (HE 327/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 30/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

määräaikaista maatalouden ja vesiviljelyn kustannuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään maataloudelle ja vesiviljelylle Ukrainan sotatilanteen aiheuttaman sähkön ja lannoitteiden hinnannousun johdosta aiheutuneiden kulujen osittaisesta korvaamisesta valtiontuella, jäljempänä *kustannustuki*.

Tuet maksetaan valtiontukitoimenpiteitä koskeviin tilapäisiin kriisipuitteisiin talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen annetun komission tiedonannon 2022/C 426/01 nojalla, jäljempänä *Ukraina-kriisipuitteet*, mukaisena tukena.

Kustannustukiin sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001).

2 §

Valtionapuviranomainen

Valtiokonttori toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

Eduskunnan vastaus EV 292/2022 vp

3 §

Kustannustuen saaja

Kustannustukea voidaan myöntää:

1) ammattimaiselle maataloudenharjoittajalle, jolla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka luonnollisten tai oikeushenkilöiden yhteenliittymää, joka harjoittaa maataloutta ja jolle on myönnetty tukivuodelta 2022 Euroopan unionin kokonaan rahoittamia suoria tukia, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan perustuvia peltoala- tai eläinperusteisia tukia tai kansallisia maa- ja puutarhatalouden tukia, jotka määräytyvät viljelyalan, eläin- tai tuotantomäärän, sika- ja siipikarjatalouden viitemäärän tai puutarhatuotteiden varastointimäärän perusteella;

2) ammattimaiselle vesiviljelijälle, jolla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden yhteenliittymää, joka harjoittaa vesiviljelyä ja jolle siitä syntyvä liikevaihto ylitti viimeisenä päättyneenä tilikautena arvonlisäverolain (1501/1993) 3 §:n 1 momentissa säädetyn määrän.

Vesiviljelyllä tarkoitetaan tässä laissa hakijan omistuksessa olevien kalojen, simpukoiden ja äyriäisten sekä muiden vesieläinten kasvatusta tai viljelyä, jossa käytetyllä tekniikalla on tarkoitus lisätä kyseisten eliöiden tuotantoa ympäristön luonnollista kapasiteettia suuremmaksi.

Kustannustukea voidaan lisäksi myöntää, jos tämän lain nojalla tuetun toiminnan hallintaoikeus siirtyy 30.4.2023 mennessä tuen hakijalle ja tuen hakija jatkaa toimintaa vuonna 2023.

4 §

Kustannustuen myöntämisen yleiset edellytykset

Kustannustuki voidaan myöntää, jos:

1) tuen hakijalla on yritys- ja yhteisötunnus (Y-tunnus); ja

2) tuki ei ylitä seuraavia enimmäismääriä:

a) maatalouden alkutuotantoon voidaan myöntää tukea enintään 250 000 euroa;

b) vesiviljelyyn voidaan myöntää tukea enintään 300 000 euroa;

c) Ukraina-kriisipuitteiden mukaisten tukien yhteismäärä on enintään 2 000 000 euroa.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen tukien enimmäismääriä laskettaessa on otettava huomioon kaikki yksittäisen yrityksen ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yritysten saamat tuet, jotka on myönnetty Ukraina-kriisipuitteiden nojalla.

Kustannustukia voidaan maksaa valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa.

5 §

Sähkön kustannustuen määräytymisperusteet

Sähkön kustannustuen määräytymisessä otetaan huomioon 50 prosenttia ajanjaksolla 1.1.2022—31.12.2022 vesiviljelyä ja 3 §:n 1 momentin 1 kohdan tuissa tukikelpoista tuotantoa varten ostetun sähköenergian määrästä kilowattitunteina. Näin saatu sähkömäärä kerrotaan ajanjakson 1.10.2022—31.3.2023 yrityskohtaisella sähköenergian arvonlisäverottomalla keskihinnalla siltä osin, kun se ylittää 13 senttiä kilowattitunnilta. Tukea laskettaessa huomioidaan enin-

Eduskunnan vastaus EV 292/2022 vp

tään 27 senttiä kilowattitunnilta. Ostetulla sähköenergian määrällä tarkoitetaan sähkönkäyttöpaikkaan hankitusta sähköenergiasta maksettua arvonlisäverotonta määrää ilman siihen mahdollisesti liittyvää perusmaksua. Sähkönsiirrosta maksettu määrä ei oikeuta sähkötukeen.

Myönnettävä sähkön kustannustuki saadaan kertomalla 1 momentin perusteella laskettu euro-määrä tukiosuudella 0,4. Tuen määrästä vähennetään samoista kustannuksista muun lain perusteella maksettava tuki.

Sähkön kustannustukea ei makseta, jos tuen määrä on ennen 2 momentin perusteella tehtävää vähennystä alle 500 euroa. Sähkön kustannustukea ei makseta myöskään, jos ajanjaksolla 1.10.2022—31.3.2023 ostettu sähkön määrä on alle 25 prosenttia ajanjaksolla 1.1.2022—31.12.2022 ostetun sähkön määrästä. Sähkön kustannustuen enimmäismäärä on 50 000 euroa tuen saajaa kohden.

6 §

Lannoitteiden kustannustuen määräytymisperusteet

Lannoitteiden kustannustuki määräytyy ajanjaksolla 1.6.2022—30.4.2023 tuen saajan omaan tuotantoon kasvukautta 2023 varten kaupallisilta toimijoilta ostettujen lannoitteiden määrän ja tuensaajakohtaisen keskihinnan perusteella. Lannoitteilla tarkoitetaan maa- ja puutarhakasvien avomaan peltoviljelyssä käytettäviä teollisesti valmistettuja epäorgaanisia lannoitteita, orgaanisia kivennäislannoitteita tai orgaanisia lannoitteita.

Hintaa laskettaessa otetaan huomioon lannoitteiden arvonlisäveroton hinta tonnia kohden. Kustannustuessa huomioidaan se osa keskihinnasta, joka ylittää 500 euroa tonnilta, mutta kuitenkin enintään 300 euroa tonnilta.

Myönnettävä lannoitteiden kustannustuki saadaan kertomalla 1 ja 2 momentin perusteella laskettu euromäärä tukiosuudella 0,35.

Lannoitteiden kustannustukea ei makseta, jos tuen määrä on alle 500 euroa. Tuen enimmäismäärä on 35 000 euroa tuen saajaa kohden.

7 §

Kustannustuen myöntämisen esteet

Kustannustukea ei myönnetä, jos tuen hakija:

1) ei ole merkittynä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintäre-kisteriin;

2) on laiminlyönyt verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden;

3) on asetettu konkurssiin tai yrityssaneeraukseen tai näitä koskeva asia on vireillä tuomiois-tuimessa.

Tukea ei myönnetä myöskään, jos tuen hakijalla on verotustietojen julkisuudesta ja salassapi-dosta annetun lain (1346/1999) 3 a luvussa tarkoitettuun verovelkarekisteriin merkittyjä verovel-katietoja tai maksamattomia veroja perittävänä ulosotossa.

Eduskunnan vastaus EV 292/2022 vp

8 §

Kustannustuen hakeminen ja myöntäminen

Hakemus tuen saamiseksi tulee tehdä Valtiokonttorille viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2023.

Valtiokonttori tutkii oikeuden tukeen ja myöntää tuen hakemuksessa ilmoitettujen ja muilta viranomaisilta saamiensa tietojen perusteella.

Tämän lain mukainen kustannustuki on myönnettävä vuoden 2023 loppuun mennessä.

9 §

Oikeus saada salassa pidettäviä tietoja

Valtiokonttorilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muilta viranomaisilta tukihakemusten käsittelemiseksi ja tarkastamiseksi välttämättömiä tietoja valtionavustuslain 31 §:n nojalla.

Lisäksi Verohallinto luovuttaa Valtiokonttorille salassapitosäännösten estämättä tuen kohteena olevien yritysten tunnistetiedot, alla yksilöidyt tiedot sekä Verohallinnon tiedossa olevat yritysten tilinumerot sekä seuraavat tuen myöntämiseksi, maksamiseksi ja valvomiseksi tarpeelliset tiedot:

- 1) verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnit;
- 2) Verohallinnon ylläpitämässä ennakoperintärekisterissä olevat merkinnät;
- 3) tiedot Verohallinnon ylläpitämästä verovelkarekisteristä;
- 4) verovelka, joka on lähetetty perittäväksi ulosottotoimin;
- 5) muut kuin 1—4 kohdassa tarkoitetut tuen myöntämiseksi, maksamiseksi ja valvomiseksi välttämättömät tiedot.

10 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta valtioapuviranomaisen muihin päätöksiin säädetään puolestaan valtionavustuslaissa.

11 §

Arviointi

Maa- ja metsätalousministeriö sekä valtiovarainministeriö arvioivat kustannustukien vaikutukset, kun riittävä tietopohja tuen vaikutuksista on saatavissa.

Eduskunnan vastaus EV 292/2022 vp

12 §

Avustusrikokset

Avustusrikoksista säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 5—7, 7 a ja 8 §:ssä.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.

Tätä lakia sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin kustannustukiin myös tämän lain voimassaoloajan päätyttyä.

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida maksaa ennen kuin Euroopan komissio on hyväksynyt tukijärjestelmän.

Helsingissä 20.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri